

**Uttalande från
Generation T – Den svenska Tintinföreningen
4 oktober 2012**

Tisdagen den 25 september 2012 blir en dag som Tintinfantaster i hela Sverige sent ska glömma. Det var den dag då "Kulturhuset i Stockholm kastade ut Tintin", enligt en stort uppslagen artikel i Dagens Nyheter. Tintinvännerna satte morgonkaffet i vrångstrupen. Kunde detta stämma? Samma Kulturhus där Tintinföreningen alltid hållit årsmöten och arrangerat flera stora evenemang!

Rubriken visade sig vara lite väl dramatisk. Vad det handlade om var att den konstnärlige ledaren för Kulturhusets barn- och ungdomsverksamhet, Behrang Miri, gått ut i media med sitt beslut om att gallra ut samtliga Tintinalbum från barnbiblioteket TioTretton. Detta med motiveringen att serierna spred koloniala nidsbilder: »Den bild Tintinböckerna ger av exempelvis afrikaner är afrofobisk. Afrikaner är lite dumma medan araber sitter på flygande mattor och turkar röker vattenpipor.«

Det anmärkningsvärda var att det här inte enbart handlade om *Tintin i Kongo* – ett album genomsyrat av den koloniala världsbild som rådde i Europa 1930 och som sedan länge haft en given plats på Serieteket men som inte alls köpts in till TioTretton. Man valde att slänga ut barnet med badvattnet och generalisera grovt om Hergé, en av seriekonstens pionjärer och obestridda mästare: på grund av ett problematiskt seriealbum som inte ens fanns på TioTretton gallrades alltså samtliga Tintinalbum ut.

Beslutet att ta bort Tintinalbumen möttes av en storm av kritik i form av artiklar i dagspressen, inslag i radio och tv, bloggar och twitterinlägg, diskussioner på Facebook och i andra sociala medier. Givetvis fanns även företrädare för den svenska Tintinföreningen med bland kritikerna. Styrelsemedlemmen Johan Marcopoulos debatterade med Behrang Miri i TV4:s Nyhetsmorgon, och ordförande Björn Wahlberg intervjuades för TV4, TT, Svenska Dagbladet, Sydsvenska Dagbladet och Radio Sweden.

Vid lunchtid hade Kulturhusets ledning hunnit reagera och upphävde det ogenomtänkta beslutet. Raskt återfördes Tintin till TioTretton av Kulturhusets pressade chef. Tintin hade alltså återvänt till de hyllor där unga läsare bör få möta goda serier även i fortsättningen.

Styrelsen för Generation T – Den svenska Tintinföreningen har med stigande förvåning iakttagit hur historien briserade och förlöpte under veckan. Att det blev ett sådant liv, trots att det "bara" handlade om några harmlösa seriealbum, beror väl i första hand på den grundmurade tron på yttrande- och tryckfriheten samt ett starkt motstånd mot censur av alla dess slag. Men de kraftiga reaktionerna visar också mycket tydligt vilken enorm popularitet Tintin åtnjuter i Sverige, ja, man dristar sig till att hävda att Tintin har anammats av den svenska folksjäl, där han befinner sig i utmärkt sällskap med Emil i Lönneberga, Pippi Långstrump och Karl-Bertil Jonsson. Hergés Tintinalbum besitter dessutom sådan hög kvalitet i både teckningar och text att de läses av såväl förskolebarn som nobelpristagare världen över. En viktig omständighet i sammanhanget, som är värd att påpeka, är det faktum att Tintin och Mumin var de första serierna som över huvud taget köptes in till de svenska folkbiblioteken i slutet på 1960-talet. Därmed bröts en viktig förbudsvall rent allmänt mot serier i Sverige.

Tintinföreningen vill mena att det är uppenbart att den konstnärlige ledaren Behrang Miri inte har läst några Tintinalbum, eftersom det varken förekommer några flygande mattor eller piprökande turkar i dem. Liknande felslut förekom hos några andra debattörer. Hade dessa verkligen läst Tintin skulle de ha känt till de humanistiska idealen i serien, så som de framträder i flera olika album genom årens lopp. En känd episod förekommer i *Blå lotus* (1936) där Tintin räddar livet på den kinesiske pojken Tchang och säger nyckelrepliken: »Alla vita är inte elaka, men vi människor känner varandra för dåligt.« Eller varför inte scenen i *Solens tempel* (1949), där Tintin tar den utsatte indianpojken Zorrino i försvar mot två vita råskinn. En annan berömd sekvens återfinns i *Koks i lasten* där Tintin och kapten Haddock befriar afrikanska muslimer från deras fångenskap, och där inte minst kapten Haddocks vulkaniska vredesutbrott mot slavhandlaren får löpa över flera sidor. Och låt oss inte glömma *Castafiores juveler* (1963), där Tintin och kapten Haddock tar romer i försvar mot allmän dumhet och fördomsfullhet. Till sist vill vi gärna lyfta fram hela albumet *Tintin i Tibet* (1960), som till och med hyllats av Dalai Lama. Albumets bärande tema är existentiella villkor och den egna inre övertygelsen: Tintin trotsar både välmenande vänners förnuftiga råd och det karga snölandskapet i Himalaya och för att leta efter sin försvunne vän Tchang. Resultatet blev ett av seriekonstens vackraste verk och med Hergés egna ord »en sång till vänskapens lov«.

Det skulle vara synd om barn i Sverige förvägrades ta del av dessa fantastiska äventyr i sann humanistisk anda. Hittills har Tintinalbumen sålts i över 250 miljoner exemplar och är översatta till ett sjuttiotal språk.

Vad gäller det ofta utpekade ungdomsverket *Tintin i Kongo* (1931) står det helt klart att det är ett album som präglas av koloniala värderingar och tidstypiska uttryck för exotism som idag lätt tolkas som rasism. Det är ett album fyllt av den fördomsfulla inställning till Afrika som rådde i Europa på 1930-talet, och tyvärr är ingen immun mot sin tids fördomar – så inte heller den unge Hergé. I medierna har det dessutom spridits desinformation om albumets tillkomst. Vissa debattörer har påstått att albumet var ett "beställningsverk av den belgiska staten". Detta är fel. Hergé arbetade inte åt belgiska staten eller gjorde beställningsverk åt den. Sanningen är att det var chefredaktören på den katolska dagstidning där Hergé var anställd, abbé Wallez på *Le Vingtième Siècle*, som gav Hergé i uppdrag att skicka Tintin till Kongo, för att på så sätt berätta för de unga läsarna om den kristna missionen i den avlägsna kolonin. Motvilligt gav sig Hergé på det uppdraget, men det urartade snart till att handla om storviltsjakt och jakten på diamantbovar.

Om man verkligen eftersträvar tolerans, kunskap och fördjupning, då ska man varken förbjuda eller censurera. Man ska istället lyfta fram föremålet i dagsljuset och diskutera och analysera. Man ska inte gömma sig bakom floskler och ta billiga mediapoäng. Sök kunskap! Låt barn läsa. Och låt barn läsa mycket! Eller som DN:s Lotta Olsson skrev: »Läs för dina barn i vetskap om att varje författare och bilderbokskonstnär är en människa i vår värld och därmed påverkad av vår världs historia och samtid. Gör aldrig misstaget att tro att barnböckerna står fria från resten av världen.«

Tintinföreningen står till förfogande för var och en som vill veta mer om Tintin och Hergé. Det ser vi som en av föreningens huvuduppgifter. Den gångna veckans debacle visar också med all önskvärd tydlighet hur viktigt det är att seriekonsten som sådan behandlas med respekt, kunskap och förståelse. Det är en fantastisk konst där text och bild konvergerar på ett unikt sätt. Och allra bäst tycker vi att detta kommer till uttryck i Hergés seriealbum om Tintin och hans vänner, en seriesvit som löpande utvecklats i humanismens tecken och skänkt oss så mycket glädje, kunskap och värme i såväl ung som vuxen ålder!

Vi väljer att avsluta med ett citat av Hergé själv:

*Je dessine pour l'enfant que j'ai été et que je suis encore.
J'ai accepté de ne pas être immaculé... On n'a jamais
terminé sa propre évolution.*

*Jag tecknar för det barn jag en gång var och fortfarande
är. Jag har accepterat att jag inte är fläckfri... Man
upphör aldrig att utvecklas.*

Styrelsen för
Generation T – Den svenska Tintinföreningen

www.GenerationT.se
info@GenerationT.se

